

Stora Torget

En vy över Stora Torget runt på 1930-talet. Obeliskens står där mitt på torget vars uppförande beslutade år 1822 till åminnelse av Karl IV:s besök, men som ej restes förrän år 1859 då Oscar I regerade, intog då en dominerande plats på torget och då den omgiven av fyra lyktstolpar. Av de byggnader som omgav torget var dåvarande rådhuset på den som gamla Handelsbanken ligger. Men Nellsonpalatset på andra sidan torget, på den plats där rådhuset reser sig idag, kom inte långt efter. I motsats till de flesta andra Boråshus var detta uppfört i två våningar men så var det också Hans Nellson, eller Nilsson som han hette tidigare, stadens mäktigaste man på 1800-talets första hälft. Han började sin karriär som knalle och blev sedan grosshandlare i sidentyger. Att han var en framgångsrik affärsman bevisades av att han vid sin död 1856 efterlämnade en förmögenhet på en miljon riksdaler, vilket ju även efter vår tids måttstock är en ansevärd summa. Till staden donerade Nellson 100 000 riksdaler, vilket ger honom en rangplats bland stadens donatorer.

Foto Glenn Murberg 20171013

Här är en bild som jag fotograferade från Caroli kyrktorn den 13 oktober 2017. Även om det i regel lär ha gått tämligen enkel tillväga i detta förmögna boråshus, slog man förstås riktigt på stort vid festliga tillfällen. Detta var till exempel vid "invigningen" av det Nellsonska palatset, då stiftets biskop befann sig bland gästerna. Det var biskop Albert Butsch och som han var född i Borås mottog han säkerligen med nöje denna inbjudan. Hans Nellson fick för övrigt äran att hysa Oscar I under sitt tak någon gång på 1840-talet. Vid sidan av de Nellsonska huset låg en annan känd boråsfastighet, den Lindborgska. Båda dessa revs för att lämna plats åt stadens nya rådhus, vilket var klart för invigning den 7 mars 1910. Vid Stora Brogatan mittemot Hans Nellsons fastighet, låg det Björckska huset. Detta jämte de närbelägna husen har som bekant nu skattat år förgängelsen och rådhuset fick nu ett imponerade varuhus som granne.

Här på bilden står fastigheten kvar Stora Brogatan fanns Borås första telefontorn och även stadens första biograf som numera är borta och ersatt med ny byggnad. Sedan finns det inte så mycket kvar av det forna Borås. Borta är det Rydinska gjuthuset med sin riksbekanta teater och även "Olympiahuset", där en av stadens äldsta biografresiderade. Det enda minne som snart är kvar av Stora Torget är obeliskens, även tandpetarn kallad. När den flyttades från torget till Yxhammarsgatan på 1940-talet kan man säga att detta var en signal till en radikal förändring av Stora Torget.